

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 21Co/180/2014  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113216298  
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2015  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandrává  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8113216298.3

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom v senáte z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandrávej a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci navrhovateľky: F. E., nar. XX.XX.XXXX, K. XXX, X. X., zastúpená MUDr. U. E., K. XXX, X. X. proti odporcovi: E. E., nar. XX.XX.XXXX, B. XXXX/XX, J. O. G., I., o zvýšenie výživného pre plnoleté dieťa, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 12C/145/2013-65 zo dňa 22.05.2014 takto jednohlasne

### rozhodol:

I. P o t v r d z u j e sa rozsudok.

II. Náhrada trov odvolacieho konania sa účastníkom n e p r i z n á v a .

### o d ô v o d n e n i e :

Predmetom konania je nárok navrhovateľky na zvýšenie výživného zo strany odporcu.

Okresný súd Prešov (ďalej „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „Mení rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 10C/444/00-23 zo dňa 05.09.2000 vo výroku o výživnom pre navrhovateľku tak, že zvyšuje výživné pre navrhovateľku zo strany odporcu zo sumy 66,39 Eur na sumu 200,- Eur mesačne od 01.06.2013 do budúca, ktoré výživné bude odporca platiť vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám navrhovateľky.

Dižné výživné zo strany odporcu za obdobie od 01.06.2013 do 31.05.2014 vo výške 1.603,32 Eur povoľuje súd odporcovi splácať v mesačných splátkach po 30,- Eur až do úplného vyrovnania pod následkom straty výhody splátok.

Náhradu trov konania účastníkom nepriznáva“.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že skutkovo mal za preukázané, že manželstvo rodičov navrhovateľky bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k 10C/444/2000-23. Na čas po rozvode bola navrhovateľka zverená do výchovy matky a otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu sumou 2.000,- Sk. V čase rozhodovania o výživnom bola navrhovateľka žiačkou 3. ročníka základnej školy. Výdavky v tom čase na jej výživu predstavovali predovšetkým náklady na stravu, oblečenie, mimoškolskú činnosť a návštevu školského klubu. Jej zdravotný stav bol dobrý.

Ďalej zo zistení, že matka navrhovateľky bola v čase posledného rozhodovania súdu o výživnom samostatne zárobkovo činnou osobou - praktický lekár, pričom ročne uhrádzala daňovú povinnosť zo svojho príjmu vo výške 10.000,- Sk. Jej náklady predstavovali náklady za nájomné a za základné životné potreby pre seba a dcéru. Odporca bol v tom čase zamestnaný ako sestra úrazového centra, pričom jeho mzda predstavovala sumu 9.000,- Kč mesačne. Zo svojho príjmu platil náklady na bývanie a uspokojovanie svojich životných potrieb.

Ďalej vychádzal zo zistení, že v čase podania návrhu je navrhovateľka študentkou vysokej školy a študuje na Univerzite veterinárneho lekárstva a farmácie v M.. Navštevuje 3. ročník. Ide o denné štúdium. Jej mesačné výdaje sú cestovné, náklady na stravu, náklady súvisiace s vysokoškolským štúdiom, náklady na oblečenie, obuv, internet, telefón a podobne.

Matka navrhovateľky je obvodnou lekárkou a vykonáva všeobecnú lekársku prax. Príjem spoločnosti prostredníctvom ktorej vykonáva túto prax je podľa daňového priznania za rok 2013 priemerne mesačne 4.142,- Eur. Navrhovateľka býva s matkou v rodinnom dome.

Odporca je zamestnaný ako vedúci záchranár a jeho príjem zo závislej činnosti je priemerne 730,- Eur mesačne. Okrem vyživovacej povinnosti k navrhovateľke nemá iné vyživovacie povinnosti. Býva v byte, ktorý má v osobnom vlastníctve, vlastní motorové vozidlo, žije sám a jeho výdaje predstavujú náklady na cestovné, nájomné a ďalšie náklady spojené s uspokojením základných životných potrieb. Odporca spláca mesačne sumu 10.000,- Kč bratovi, ktorý mu poskytol pôžičku na zaobstaranie bytu a auta.

Na takto zistený skutkový stav prijal právny názor, podľa ktorého došlo k zmene pomerov na strane navrhovateľky, ako aj na strane odporcu ako povinného rodiča. Mal za preukázané odôvodnené potreby navrhovateľky, ktoré súvisia s prípravou na budúce povolanie. Výšku zvýšeného výživného 200,- Eur mesačne považoval za sumu dôvodnú, vychádzajúc zo schopností a možností odporcu s prihliadnutím na jeho príjem, výšku majetku a jednu vyživovaciu povinnosť iba k dcére. Poukázal na to, že vyživovacia povinnosť zaťažuje oboch rodičov, pričom matka navrhovateľky si plní svoju vyživovaciu povinnosť.

Prvostupňový súd tak zvýšil výživné pre navrhovateľku zo strany odporcu na sumu 200,- Eur mesačne od 01. 06. 2013 do budúca a povolil otcovi - odporcovi splácať dlh vo výške 1.603,32 Eur za obdobie od 01. 06. 2013 do 31. 05. 2014 v mesačných splátkach po 30,- Eur až do úplného vyrovnania pod následkom straty výhody splátok.

Poukázal na ustanovenie § 62 ods. 1, § 62 ods. 2, § 62 ods. 3, § 62 ods. 4, § 62 ods. 5, § 63 ods. 1, ods. 2, § 65 ods. 1, § 65 ods. 2, § 65 ods. 3, § 75 ods. 2, § 78 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine, § 160 ods. 1 O.s.p.

O trovách konania rozhodol tak, že náhradu trov konania účastníkom nepriznal podľa § 142 ods. 1 O.s.p., keďže úspešná navrhovateľka nepreukázala vznik trov v priebehu konania.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie odporca. Navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok zrušil. V odvolaní ďalej uviedol, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav a nesprávne vo veci rozhodol, pretože dôkazy nehodnotil vo všetkých súvislostiach s akcentom na finančné a majetkové pomery odporcu, navrhovateľky a matky navrhovateľky a tým de facto súd prvého stupňa nesprávne právne vec posúdil.

Navrhovateľka sa k podanému odvolaniu vyjadrila. Navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad uvedených v § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len

„O.s.p.“), bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p. ) a potom ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli súdu a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred rozsudok verejne vyhlásil a dospel k záveru, že v prejednávanej veci boli splnené podmienky pre potvrdenie napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil.

Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Určené výživné prvostupňovým súdom zo strany otca k dospelaj dcére zodpovedá zákonným kritériám. Prvostupňový súd správne zohľadnil možnosti oboch rodičov.

V súvislosti s odvolacími námietkami odporcu súd dopŕňa.

Predmetom konania pred prvostupňovým súdom bola zmena dotýkajúca sa zvýšenia výživného pre navrhovateľku. Odporca namieta správnosť právneho záveru prvostupňového súdu, ktorý vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu.

Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ustanovenie § 159 ods. 3 O.s.p. i ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Občiansky súdny poriadok v označenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (prekážka *res iudicata* - veci rozhodnutej). Zákon však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať (ustanovenie § 163 O.s.p.). Výslovne umožňuje zmenu rozsudku odsudzujúceho na plnenie v budúcnosti zročných dávok, alebo na plnenie v splátkach, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok, pritom nie je rozhodujúce, či ide o plnenie vyživovacej povinnosti určenej súdom, alebo plnenie dohody. Ide o zásadu „*rebus sic stantibus*“. Hmotnoprávna podmienka zmeny súdneho rozhodnutia o výživnom je upravená v ustanovení § 78 ods. 1 zákona č.36/2005 Z.z o rodine. Podľa tohto ustanovenia dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Aby súd teda mohol vo veci výživného rozhodnúť inak, nevyhnutnou podmienkou je zmena pomerov. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak len vtedy môžu byť dôvodom pre zmenu o vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Právne relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu na zvýšenie výživného je nielen to, či sa výrazne, trvalé, nie krátkodobou alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávneného, ale aj na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

Súd prvého stupňa správne pri rozhodovaní o zmene výživného porovnal okolností dôležitých pre určenie výživného v čase skoršieho rozhodovania a v čase nového rozhodovania pre posúdenie, či došlo alebo nedošlo k takej zmene pomerov ktorá by odôvodňovala zmenu posledného rozhodnutia o výživnom. Náležitým spôsobom prvostupňový súd uviedol a konkretizoval zmenu pomerov na strane navrhovateľky proti času pôvodného rozhodovania spočívajúcu v tom, že je študentkou vysokej školy, čomu korešpondujú zvýšené výdaje na výživu. V čase pôvodného rozhodovania bola žiačkou 3. ročníka základnej školy.

Oprávnená je dospelým človekom, s čím pochopiteľne súvisia zvýšené náklady na jej výživu. Pripravuje sa na budúce povolanie, je pred formovaním svojho budúceho profesionálneho života a bez akýchkoľvek pochyb náklady na jej výživu sú vyššie ako boli v čase pôvodného rozhodovania, keď bola žiačkou základnej školy. Podľa názoru odvolacieho súdu výdavky navrhovateľky nie sú nadmerné a neprimerané. Korešpondujú so súčasným charakterom doby a hlavne s nárokmi, ktoré prináša jej vzdelanie.

Je potrebné podotknúť v tejto súvislosti, že odôvodnenými potrebami pri určovaní výživného sú nielen základné a najnutnejšie hmotné potreby pre život človeka ako je jedlo, ošatenie, obuv, ale aj ďalšie

potreby dôležité pre vývoj a všestranný rozvoj osobnosti a rovnako sem patria aj náhodné výdavky spojené so zdravotným stavom, záľubami a pod. Miera odôvodnených potrieb je rôzna, je závislá od veku, fyzickej a duševnej vyspelosti, zdravotného stavu a podobne. Výživné má slúžiť tak na uspokojovanie všetkých potrieb prospešných pre všestranný vývoj oprávnenej a teda aj potrieb, ktoré sa vyskytujú nepravidelne za dlhšie obdobie alebo ktoré sú úplne náhodné a aj k týmto odôvodneným potrebám musí súd prihliadať.

Prvostupňový súd sa vyrovnal aj so zmenou pomerov na strane odporcu ako povinného rodiča s konkretizáciou i jeho možností a schopností vyplývajúcich z jeho pracovnej činnosti a s prihliadnutím na jeho oprávnené výdaje.

Odporca namieta, že prvostupňový súd nesprávne porovnal pomery matky, jeho a navrhovateľky.

Prvostupňový súd pri určovaní výšky výživného správne sa vyrovnal s pomermi nielen odporcu a navrhovateľky, ale prihliadol aj na pomery matky a plnenie rovnako aj jej zákonnej vyživovacej povinnosti.

Prvostupňový súd určil výživné správne s prihliadnutím na všetky zákonné kritéria rozhodujúce pre zmenu rozsahu stanoveného výživného. Je potrebné dodať, že matka sa podieľala v období predchádzajúcich 13 rokov, ktoré uplynuli od naposledy určeného výživného na plnení nákladov na výživu dcéry a do času jej plnoletosti plnila výživné aj formou osobnej starostlivosti o dcéru.

Prvostupňový súd určil výživné správne s prihliadnutím na všetky zákonné kritéria rozhodujúce pre zmenu rozsahu stanoveného výživného.

Správne určil prvostupňový súd aj výšku dlžného výživného a správny bol postup prvostupňového súdu, pokiaľ povolil odporcovi zaplatiť dlh na výživnom v mesačných splátkach aplikujúc ustanovenie § 160 ods. 1 O.s.p. Podľa názoru odvolacieho súdu splatenie uvedenej sumy neohrozí jeho výživu, nespôsobí mu väčšie ťažkosti pri príprave zabezpečenia nevyhnutných výdajov pre seba.

Odvolací súd tak s poukazom na vyššie uvedené dôvody potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a nepriznal účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odporca nebol úspešný v odvolacom konaní a navrhovateľka si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.